Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr 22.
Scrisori nefrancate nu se primescu. Manuscripte nu se retrimitu!
Birourile de anunciuri.
Brașovu, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primescu în Viena *Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Dannenberg*; în Budapesta: *A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner*.
Prețul inserțiunilorŭ: o seria garmondŭ pe o colónă 6 cr. în 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicari mai dese după tarifa și învoială.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. seu 30 bani.

# GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LII.

„Gazeta“ iese în fie-care ɖi
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anu 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România și străinătate
Pe unu anu 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru și din afară și la dd. colectori.
Abonamentulŭ pentru Brașovu:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unu anu 10 fl., pe șese lunĭ 5 fl., pe treĭ lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulu în casă: Pe unu anu 12 fl. pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unu esemplaru 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtu abonamentele câtŭ și inserțiunile suntu a se plăti înainte.

Nr. 127. Brașovŭ, Mercurĭ 7 (19) Iunie 1889.

Brașovŭ, 6 Iunie

In timpulŭ din urmă foile unguresci éră-și au vorbitŭ multŭ despre Sașii din Transilvania. Indemn la acésta li-a datŭ organulŭ partidei naționale săsesci „Siebenbürgisch deutsches Tageblatt“, care, în fața furtunelorŭ, ce se vestescŭ din afară, s'a ocupatŭ într'unŭ articulŭ de fondŭ de situațiunea internă a naționalitățilorŭ și în specialŭ a Sașilorŭ ardelenĭ sub guvernulŭ ungurescŭ.

Numita fóia constată înainte de tóte, că aɖĭ toțĭ Maghiarii, ca și Nemaghiarii, se plângŭ în contra guvernului rĕu, care nu guverneză, ci numai încătușeză puterile libere ale popórelorŭ; administrația ungurescă desprețuesce dreptulŭ și distruge orĭ-ce semțĕmentŭ de dreptŭ și orĭ-ce credință în scutulŭ „statului“.

După cele petrecute până acum, ɖice fóia săsescă, avemŭ dreptulŭ a ne îndoi, că va fi mai bine. Bărbații de statŭ ungurĭ nu vreu se 'nțelégă, că cele trei părțĭ din patru ale locuitorilorŭ statului își potŭ dovedi iubirea de patriă și fidelitatea cetățenéscă în diferitele limbĭ ce le vorbescŭ, ci se nisuescŭ a le sili sĕ vorbéscă o singură limbă. Sferșitulŭ însĕ nu póte fi nicĭodată pierderea unui dreptŭ întemeiatŭ în natură și în legĭ!

Organulŭ săsescŭ se mai plânge, că în realitate nu e unire între Sașĭ. In dietă mai alesŭ deputații sașĭ nu se presentă solidarĭ, ca o unitate, deși poporul este în dreptŭ a cere dela deputații sĕi o actiune unitară; apoi continuă așa:

„De altmintrelea, în fiecare di devine mai generală convingerea, că în cercurile conducĕtóre nu esistă de locŭ intențiunea, de a pune capĕtŭ gravaminelorŭ nóstre. De ani de ɖile stă pe locŭ „cestiunea săsescă“, vreu s'o lase sĕ se înglodéscă. *Mai e de mirotŭ în astfelŭ de împrejurări, că cugetul pasivității, chibsuirea că óre n'ar fi mai bine a lăsa altora terenulŭ, cuprinde pe ɖi ce merge cercurĭ totŭ mai largĭ?*“

Acéstă amenințare indirectă cu pasivitatea Sașilorŭ ardelenĭ a pusŭ în mișcare pressa subvenționată ungurescă, care s'a grăbitŭ a arăta, că guvernulŭ nu se teme de-o asemenea eventualitate, căcĭ nicĭ pasivitatea Românilorŭ nu i-a adusŭ mare pagubă.

Ei bine, décă este așa, décă politica resistenței pasive nu supĕră de locŭ pe cei dela putere, de ce mai scriu foile bugetare articulĭ lungĭ silindu-se a combate idea pasivității, care cuprinde din ɖi în ɖi mai largĭ cercurĭ și între Sașii ardelenĭ?

Despre ce vreu ele sĕ convingă lumea? Că astăɖĭ pasivitatea Sașilorŭ ardelenĭ nu mai póte avé acelŭ efectŭ, ce l'ar fi avutŭ de pildă în anulŭ 1865 fața cu dieta din Clușiu?

Urmeză óre de aicĭ, că aɖĭ pasivitatea nu póte avé nicĭ unŭ efectŭ? Décă idea resistenței pasive prinde aɖĭ totŭ mai afunde rădăcinĭ și între Sașĭ, carĭ odinióră au mersŭ mână în mână cu cei dela putere, óre acésta sĕ nu denote nimicŭ, sĕ n'aibă nicĭ o însemnătate pentru starea actuală a lucrurilorŭ?

In naivitatea ei fóia guvernamentală din Clușiu întrébă: „Ce vrea „Tageblatt“ cu pasivitatea? Cine sĕ se sparie de ea?“

Apoi décă nu se sparie guvernulŭ de pasivitate, n'ar trebui sĕ se pună pe gândurĭ vĕɖêndŭ că și Sașii ardelenĭ, carĭ la 1868 se împăcaseră cu noua stare de lucrurĭ, aɖĭ nu-șĭ află altŭ refugiu decâtŭ la pasivitate? Nu dovedesce acésta, că nemulțămirea din țéră a trebuitŭ sĕ ajungă la culme, décă chiar și acelŭ poporŭ, pe care se laudă guvernulŭ c'alŭ tratéză cu crutare, se gândesce seriosŭ la pasivitate?

Nu pasivitatea, nu modulŭ esecutării ei, nu împrejurarea décă aduce mai multă orĭ mai puțină pagubă guvernului, ci faptulŭ nemulțămirii generale este, care cade în timpulŭ de față așa de greu în cumpĕnă.

Póte sĕ totŭ strîge Tisza cu ai sĕi, că nu se sparie, și vedemŭ că nu se mai sparie aɖĭ nicĭ de amenințările opoziției maghiare, dér cum stă lucrulŭ cu nemulțămirea adêncă, ce domnesce pretutindenĭ în statŭ?

*Hic Rhodus, hic salta!*

## DIN AFARĂ.

**Conferință pentru Samoa.**

Vinerea trecută s'a încheiatŭ, după o durată de șese sĕptĕmânĭ, conferința samoană, ce s'a ținutŭ în Berlinŭ. Cu totŭ secretulŭ ce s'a păstratŭ asupra celorŭ petrecute și hotărîte în conferință, totŭ s'au strecuratŭ unele lucrurĭ în publicitate. „National Ztg.“ ɖice, că Germania e mulțămită de resultatele conferinței; alte foi spunŭ, că pretențiunile Germaniei s'au împlinitŭ numai în parte. Ce anume s'a hotărîtŭ la conferință, și ce a nisuitŭ și a obținutŭ fiecare din cele trei state conferențiare, Germania, Anglia și Statele unite, nu se scie încă, dér e cu neputință sĕ nu se afle mai târdiu.

**Noua lege militară francesă.**

Intre camera și între senatulŭ francesŭ esistă diferențe în privința legii militare celei nouĕ. Comisiunile respective au fostŭ însărcinate sĕ aplaneze diferențele. Comisiunea militară a camerei a hotărîtŭ sĕ propună comisiunei senatului, ca acésta sĕ cedeze, în privința articulului 23, care nu libereză de serviciulŭ activŭ pe preoții, seminariștii și candidații de învĕțătorĭ superiorĭ, dér îi concediază după unŭ anŭ; în schimbŭ camera va primi celelalte modificărĭ, anume recrutarea regională. „Temps“ anunță, că comisiunea senatului a hotărîtŭ menținerea articulului 23 neschimbatŭ. In privința liberării, fiii mai marĭ ai vĕduvelorŭ, precum și toțĭ ceilalțĭ favorisațĭ prin articululŭ 21 sĕ nu fiă absolutŭ liberațĭ, ci numai în urma unei hotărîrĭ a consiliului municipalŭ respectivŭ sĕ pótă fi liberațĭ. Acéstă hotărîre a comisiunii senatului s'a supusŭ comisiunei mixte spre a se esprima asupra ei.

**Convenția militară rusă-sêrbă.**

O telegramă privată, ce a primit'o „Vossische Zeitung“ din Belgradŭ, comunică, că ministrulŭ plenipotențiarŭ rusŭ Persiani, însărcinatŭ fiindŭ de cabinetulŭ din Petersburgŭ, a propusŭ regenții sĕ încheiă o convenția militară între Serbia și Rusia. Se ɖice, că regența a primitŭ cu bunăvoință acéstă propunere.

O telegramă de acelașŭ cuprinsŭ a primitŭ și „Daily News“ dela corespondentulŭ sĕu din Belgradŭ. Scirea acésta a produsŭ mare nemulțămire în Viena, și N. fr. Presse“ consideră încheiarea unei astfelŭ de convenții ca unŭ actŭ de inimiciție pe față în contra Austro-Ungariei. O depeșe din Bruxela cătră „Post“ aduce scirea caracteristică: O telegramă din Londra vestesce, că Austro-Ungaria va considera atitudinea inimică a regenței sêrbesci ca unŭ *casus belli*, décă diplomația europénă nu va interveni.

## SCIRILE ƊILEI.

**Noulŭ episcopŭ alŭ Caransebeșului**, Ilustritatea Sa d-lŭ *Nicolae Popea*, precum aflămŭ, a depusŭ erĭ în Viena jurămĕntulŭ în mânile Maiestății Sale. Sfințirea noului episcopŭ se va face Dumineca viitóre în biserica catedrală din Sibiiu.

* *

**Delegațiunile** suntŭ convocate în Viena pe ɖiua de 10/22 Iunie.

* *

**Din tractulu Ernotului** unŭ preotŭ, printr'o corespondență adresată nouĕ cu data de 6 Iunie, își esprimă bucuria sa pentru zelulŭ manifestatŭ de deosebitele protopopiate din archidiecesa Blașului întru înmulțirea prin contribuirĭ anuale de bună-voiă a noului fondŭ întemeiatŭ de Escelența Sa Metropolitulŭ Vancea pe séma preoțilorŭ invaliɖĭ. Regretă însĕ corespondentulŭ de mai susŭ, că tractulŭ Ernotului n'a luatŭ nicĭ o hotărîre în astă privință. Singurŭ numai d-lŭ *Demetriu Metca*, preotulŭ gr. cat. din Acintișŭ, a făcutŭ din partea sa unŭ ofertŭ de 100 fl. v. a. pe carĭ s'a obligatŭ a i vĕrsa la numitulŭ fondŭ până în 1 Noemvre a. c., îndatorându-se totodată a solvi în tótă viéța sa și o taxă anuală egală cu a celorlalțĭ preoțĭ. Corespondentulŭ ne înfățișéză pe d-lŭ Metea ca pe unulŭ dintre cei mai harnicĭ preoțĭ. D-sa a înființatŭ mai multe fondurĭ în banĭ și în bucate, scóla a reînoit'o, învĕțătorului i-a asiguratŭ o léfă de 200 fl. și se speră că, prin stăruința de a ajunge la bună înțelegere între locuitorii celorŭ 2 confesiunĭ din comuna sa, va succede a înainta și buna-starea materială a consĕtenilorŭ sĕi.

* *

**Lovițĭ de trăsnetŭ.** Din Cutŭ ni-se scrie ca data 11 Iunie n.: Până când poporulŭ nostru nu va înceta a crede, că prin tragerea clopotelorŭ dela bisericĭ se potŭ împrăștia norii de pe cerŭ, delăturându-se prin acésta periculele elementare, până atuncĭ nu vorŭ înceta nicĭ desele nenorocirĭ împreunate cu acestŭ obiceiu nefolositorŭ. Astfelŭ în sĕptĕmâna trecută în comuna Rahău trăgêndu-se clopotele pentru împrăștiarea norilorŭ, a trăsnitŭ dreptŭ în mijloculŭ turnului, sfărâmândŭ lemnele de carĭ atêrnau clopotile. Omenii din turnŭ ca prin minune au scăpatŭ nevătĕmațĭ, alțĭ doi ómenĭ însĕ, carĭ se aflau sub turnŭ, în tinda bisericei, au fostŭ pârlițĭ și greu rănițĭ. Până acum încă nu au murită.

* *

**Pentru învĕțarea meseriilorŭ în Brașovŭ** suntŭ locurĭ vacante pe séma copiilorŭ românĭ, carĭ vreu a se aplica la făurăriă, la rotăriă, la croitoriă, la cismăriă și la cojocăriă. Condițiunile suntŭ: Copiiĭ trebue sĕ aibă etatea de 12 anĭ trecuțĭ, sĕ scie ceti și scrie, și sĕ stea 14 ɖile de probă, după carĭ părinții lorŭ trebuescŭ sĕ închee cu măestrii contractulŭ.

* *

**Scandalŭ la asentare.** Cetimŭ în „Fünfkirchner Ztg.“: In sĕptĕmâna trecută s'a ținutŭ asentare în *Szigetvár*, comitatulŭ Somogy. Intre alții se cerceteză, în a treia clasă, și unŭ feciorŭ cu numele George *Barborovici*. Când medicul ɖice „tauglich“ (bunŭ), deodată sare, din mijloculŭ representanțilorŭ comunalĭ presențĭ, *tatălŭ* feciorului și strigă desperatŭ: „*Décă mi-ațĭ asentatŭ feciorulŭ, dați-mĭ celŭ puținŭ îndĕrĕptŭ banii mei, cei trei sute de florinĭ.*“ Efectulŭ deprimatorŭ, produsŭ prin acésta, nu se póte descrie. In fine după câteva minute pășesce înainte fisolgăbirĕulŭ cercului, C. Fenyossy, care era de față *exoffo*, și'lŭ întrébă cui a datŭ banii? Barborovicĭ rĕspunse îndată, că Drului șefŭ *Szabo*, medicŭ comitatensŭ titularŭ, care a promisŭ că-i va scăpa feciorulŭ la assentare. Imediatŭ s'a luatŭ procesŭ verbalŭ, pe care l'au subscrisŭ toțĭ membrii comisiunei de assentare. Procesulŭ verbalŭ s'a trimisŭ fișpanului dimpreună cu o rugare a maiorului L. Petz, președ. comissiunei, ca, făcêndu-se investigare, vinovatulŭ sĕ se pedepséscă conformŭ §. 83 din legea pentru apĕrarea țĕrei. Casulŭ se esplică cu împrejurarea că, înainte de assentare, mediculŭ comitatensŭ, Dr. H. Folly, era bolnavŭ și-lŭ suplinia Dr. *Szabó*. Acesta credea că-lŭ va suplini și la assentare, dér în momentulŭ din urmă, Folly se decide sĕ mérgă elŭ la assentare și așa o păți Dr. Szabó, care s'a vĕdutŭ înșelatŭ cu 300 fl. în speranțele sale.

* *

**Note de 1 fl.** nouĕ se vorŭ pune în curêndŭ în circulațiune. Suntŭ mai micĭ decâtŭ cele ce se află aɖĭ în circulațiune, e preponderantă colórea albastră ca a bancnotelorŭ de 10 fl. de aɖĭ. Textulŭ e acelașŭ, dér în lungulŭ hârtiei, ér nu în latulŭ ei. Notelorŭ de statŭ de 5 fl. și 50 fl. încă li-se va micșora pe viitorŭ formatulŭ.

* *

**Despra cumpărarea drepturilorŭ de regalii** în comitatulŭ Mureșŭ-Turda i-se scriu lui „Kolozsvar“ lucrurĭ întristătóre. Satele sĕcuesci suntŭ jefuite formalŭ. Unŭ bancherŭ din Pesta cumpără prin agenții sĕi pretențiunile de despăgubire a regalielorŭ cu unŭ câștigŭ de 40—60 procente. Poporulŭ alérgă după banĭ și nu mai întrébă ce perde, fiindcă agenții lățescŭ credința, că statulŭ numai după anĭ va plăti! Viceșpanulŭ a adresatŭ solgăbirăilorŭ unŭ cerculară, ca sĕ împedece aceste „geșefturĭ“.

* *

**Regele Românieĭ** a primitŭ din partea A. S. R. Marelui Duce de Baden o scrisóre de felicitare dreptŭ rĕspunsŭ la notificarea ce 'i s'a făcutŭ de către Augustulŭ Suveranŭ, că principele Ferdinand, nepotŭ alŭ M. S. Regelui, a fostŭ de-

semnatŭ, conformŭ art. 83 alŭ Constituțiunei, ca Moștenitorŭ presumptivŭ alŭ Corónei, și a primitŭ titlulŭ de Alteță Regală, Principe alŭ României.

* * *

**Cărți scolare aprobate.** Cărțile de lectură, compuse de d-lŭ *Vasile Petri*, au obținutŭ aprobarea înaltului ministerŭ reg. ung. de culte și instrucțiune publică, și adecă: *Legendarulu seu cartea de cetire* pentru alŭ 3 lea și alŭ 4-lea anŭ de scólă" sub Nr. 11.295 ex 1889, ér „*Noulŭ Abecedarŭ Românescŭ*" sub Nr. 16.006 ex 1889.

* * *

**Porumbeii curierĭ.** Cetimŭ în „Românulŭ": Trupele geniului au făcutŭ erĭ de dimineță importante esperiențe cu porumbeii-curierĭ, carĭ au fostŭ trimeșĭ cu corespondențe la Parisŭ și Crivina. Din esperiențele făcute până adĭ, s'a constatat, că serviciulŭ cu porumbeii-curierĭ se póte face în modŭ perfectŭ.

* * *

**Călcare de domiciliu.** Cetimŭ în „Agramer Z.": „La 13 crt. după amédŭ, oficialii de poliția Stanislavjevicĭ și Portas, provocațĭ din partea procurorului de statŭ, au călcatŭ redacția diarului „Hrvatska" pentru unŭ articulŭ de fondŭ, care se dice c'ar fi scrisŭ de deputatulŭ Dr. *Starcsevics*, în care articulŭ „*bravii Rușĭ se ridică până la cerŭ*".

* * *

**Invitare** la *producțiunea și petrecerea colegială*, arangiată de *Reuniunea sodaliloru românĭ* din Brașovŭ, Sâmbătă în 10 (22) Iunie 1889 în sala Redutei orășenescĭ.

Programa: 1) Musica națională. 2) „Dorule, o dorule", de Iacobŭ Mureșianu, corŭ mixtŭ. 3) „Găinile și cânele", de Th. Speranță, decl. de d-șora M. Mușlea. 4) „Coróna Moldovei", de N. Popovicĭ, corŭ de bărbațĭ. 5) „Barbu lăutarulŭ", de V. Alexandri, esec. de d-lŭ D. Oprescu. 6) Musica națională. 7) „Recetă în contra socrelorŭ", comediă după spaniolesce, esec. de membrii reuniunei. — După producțiune urméză danțŭ. Inceputulŭ la 7 1/2 óre sera. *Comitetulŭ.*

Intrarea: Familia de 3 membri 1 fl. 50 cr., de persónă 80 cr., domnișórele 50 cr., studenții 50 cr., galeria 60 cr. Biletele se pot căpĕta la cassă, la D. D. Eremias, la librăria D-lui Ciurcu și la Casina română.

Reuniunea a îngrijitŭ sĕ fiă o bucătăriă românéscă escelentă și fórte ieftină.

* * *

**„Iubita vieța României"**, noulŭ valsŭ de *I. Ivanovicĭ*, care s'a anunțatŭ deja de repețite orĭ în colónele foiei nóstre, se află de vêndare și la librăria „*Nicolae I. Ciurcu*" în Brașovŭ, cu prețulŭ *originalŭ* de 90 cr.

## Afacerea despăgubirii regaliilorŭ.

*De sub Meseșu*, în Iunie 1889.

In Comitatulŭ Sĕlagiului între cestiunile ardĕtóre de di abia este mai momentósă ca aceea a desdăunării regalielorŭ, carĭ tocmai în dilele aceste au începutŭ a se pertracta.

Partea care interesézá pe poporulŭ nostru e cea a regalielorŭ de 3 lunĭ numite cantorale; și care după legile esistente competêndŭ fostilorŭ iobagĭ, aceștia dearêndulŭ le-au donatŭ orĭ Bisericei, orĭ școlei lorŭ confesionale.

In Sĕlagiu, înainte de 1872, cele mai multe Bisericĭ și școlĭ de facto au și folositŭ acestŭ venitŭ alŭ cârciumei cantorele spre trebuințele lorŭ proprie.

Unele, puține fórte, le mai folosescŭ și astădĭ

Fostulŭ vice-comite comitatensŭ cam înainte de asta cu 16 anĭ, cine scie din ce motivŭ, a confiscatŭ, printr'o ordonanță ilegală, acestŭ dreptŭ alŭ foștilorŭ iobagĭ și resp. acuma alŭ Bisericelorŭ și școlelorŭ, și a lăsatŭ sĕ se inscrie în inventariulŭ comunei politice ca avere a acesteia; și ce e mai rĕu, Bisericele și școlele — afară de 2—3, mai conscie de dreptulŭ lorŭ — au lăsatŭ din mână acestŭ dreptŭ și venitŭ sigurŭ și legalŭ, fără ca măcarŭ sĕ fi recursŭ la forurile administrative mai înalte pentru vindecarea nedreptății.

Vre-o două trei comune maghiare ca Dioșodulŭ, Șamșonulŭ încă atuncĭ, umblându-șĭ de rêndŭ, fostii iobagĭ au câștigatŭ ca regaliele de trei lunĭ sĕ fiă ale lorŭ.

Românii au lăsatŭ lucrulŭ într'atâta. Destulŭ atâta. că acuma legea desdăunării aflândŭ în posesiune comunitatea politică, suma de desdaunare vine a i-se asemna ei. Și așa averea esclusivă a foștilorŭ iobagĭ e în periclu de a-o folosi în mare parte foștii nemeșĭ, cu totŭ felulŭ de omŭ străinŭ, care se așadă în satŭ, atuncĭ cândŭ asta ar fi în dreptŭ a-o folosi numai foștii iobagĭ orĭ aceia, cărora o-au donatŭ ei, și nimenĭ altulŭ.

Vice-comitele de acum în calitate de curatorŭ supremŭ alŭ bisericelorŭ reformate din Sĕlagiu, L. Szikszay, vĕdêndŭ nedreptățile ce se făcură iobagilorŭ și respective bisericelorŭ și scólelorŭ donatóre, a datŭ impulsŭ la aceea, ca și bisericele și scólele sĕlăgiene sĕ se insinueze la desdaunarea regaliilorŭ ca foștĭ proprietarĭ, mai lăsândŭ a se pricepe, că decă comunele arŭ voi și acuma a destina o parte din venitulŭ regaliilorŭ spre scopŭ culturalŭ orĭ moralŭ, d-sa ca șefulŭ administrațiunei politice n'ar avé nimicŭ în contră ca acea parte sĕ se dea respectivelorŭ institute cu dreptŭ de proprietate.

La audulŭ acestora nicĭ că au întârdiatŭ a'șĭ insinua dreptulŭ și bisericele și scólele române, cu atâtŭ mai multŭ, că înainte de 1872 mai tóte au avutŭ în posesiune venitulŭ crîșmăritului de 3 lunĭ numitŭ și cantoralŭ.

Ca lucrulŭ sĕ nu cadă sub escepțiunea formalității, comunele politice înoindușĭ donațiunile făcute pe la bisericĭ și școlĭ, pe lângă observarea formalităților legii, au petiționatŭ la congregațiunea comitatensă spre a lăsa pe locŭ hotărîrile lorŭ.

Asta comunele o au făcutŭ din acelŭ motivŭ, ca averea asta fiindŭ întrodusă în inventarŭ ca averea comunei politice a se înstrăina nu se póte fără concursulŭ și învoirea congregațiunei.

Amŭ speratŭ bine, însĕ și de astădată ne-amŭ înșelatŭ ca și de rêndŭ.

Căcĭ ce sĕ vedĭ, venindŭ lucrulŭ la desbatere în congregațiunea de primăvéră, marea maioritate a respinsŭ donațiunile comunelorŭ, și nu a concesŭ a se înstrăina nimicŭ din veniturile comunei, deși comunele mai tóte au fostŭ și suntŭ una cu iobagii.

Acum, după ce tótă congregațiunea a recunoscutŭ, că cantoratulŭ de trei lunĭ după lege numai iobagilorŭ îi compete, — după ce toțĭ sciu că acestŭ dreptŭ pretutindenĭ unde a fostŭ regulatŭ crâșmăritulŭ, numai comunității iobăgescĭ 'i s'a adjudecatŭ, — decă bisericele și scólele donatóre voiescŭ a avé venitulŭ crâșmăritului cantoralŭ, e neapĕratŭ de lipsă sĕ lucre într'acolo, ca iobagii din comună sĕ încépă procesŭ de proprietate în contra comunelorŭ politice pentru recâștigarea acestui dreptŭ frumosŭ și în unele sate bine proventuosŭ. Lucrulŭ e evident și se póte câștiga ușorŭ. după ce în cele mai multe comune venitulŭ cantorelui e adjudecatŭ comunității foștilorŭ iobagĭ.

Adune-se iobagii fiăcărei comune române, orĭ amestecate, într'o adunare regulată; alégă protocolarminte dintre ei vre-o doi spre a căuta și împuternici pe vre-unŭ advocatŭ de Românŭ, care apoi avêndŭ cunoscința lucrului dreptulŭ lorŭ basatŭ pe lege de sigurŭ 'lŭ va și câștiga.

Făcêndŭ asta, bisericile și scólele române confesionale potŭ sĕ câștige unŭ capitalŭ de o sută de mii; la din contră venitulŭ iobăgescŭ mare parte îlŭ vorŭ folosi neamurile streine, deși acestea la câștigarea lui n'au contribuitŭ cu nimicŭ.

M. O. D. Protopopĭ și Preoțĭ din Selagiu! Meditațĭ puținŭ asupra acestui lucru, și apoi apucându-vĕ de ispravă, vețĭ vede că bine ațĭ facutŭ, și că de biserică și scólă a-țĭ binemeritatŭ mai multŭ ca în decĭ de anĭ mai înainte!

Advocațĭ românĭ harnicĭ și de inimă, carĭ sĕ pórte treaba, avețĭ în tóte cetățile comitatului!

Ne făcêndu-vĕ datoria, nimicŭ nu vĕ póte escusa! **Aticu.**

## Raportŭ generalŭ

*despre starea și activitatea societății de lectură „Inocențiu Micu Clain" a teologilorŭ din Blașiu pe anulŭ școlasticŭ 1888/9.*

(Fine.)

### Partea specială.

1. *Activitatea societății.* Societatea nóstră a avutŭ în decursulŭ anului espiratŭ 5 membri fundatorĭ, 11 membri ajutătorĭ și 65 membri ordinarĭ, dintre carĭ 2 depărtațĭ în decursulŭ anului. *Fundatorĭ*: Esc. Sa Dr. Ioanŭ Vancea, Const. Papfalvi, George Boierŭ, Ioanŭ Bozacŭ și Dr. Victorŭ Mihályi; *ajutătorĭ*: Vas. Podóbă, I. V. Rusu, Stefanŭ Moldovanŭ, Andreiu Liviu, Beniaminŭ Densușianu, M. Perianŭ, Simionŭ Tămașŭ, Dr. Iacob Maiorŭ, Petru Pintea, Demetriu Poșarŭ și N. Nistorŭ; ér membri *ordinarĭ* au fostŭ toțĭ teologii din seminariulŭ Blașiului.

In comitetulŭ compusŭ în 22 Maiu a tr. pentru an. scolasticŭ 1888/9 s'au făcutŭ unele modificărĭ, anume: în locul bibliotecarului depărtatŭ s'a alesŭ Nic. Brândeu teol. II, ér în loculŭ secretariului demisionatŭ din causa morbului fu alesŭ subscrisulŭ.

Ce privesce ședințele, societatea a ținutŭ 6 ședințe ordinare, 2 extraordinare, 5 literare, 1 constituantă și 1 generală, cu totulŭ 15. In cele ordinare și extraordinare s'au discutatŭ agendele obveniente, în cea constituantă s'a alesŭ noulŭ comitetŭ pe 1889—90, în cea generală s'a raportatŭ despre activitatea comitetului, ér în cea literară s'a peroratŭ și s'a cetitŭ fóia „Furnica" apărută în 34 numerĭ. Spre publicare au incurs la redactorulŭ 47 operate, anume:

11 disertațiunĭ, publicate 8; 2 tractate istorice, publicate ambele; 2 tractate critice, respinse ambele; 1 copie de pe natură, publicată; 2 descrierĭ de călĕtoriă, publicate; 1 descriere din naturală, publicată; 1 noveletă, publicată; 1 novelă, publicată. 2 schițe, publicate. 4 poesii în prosă, publicate. 20 poesii, din acestea: 10 originale, publicate 8; 2 traduse din Iuliu Hajden, publicate; 2 capete din profetulŭ Ieremia, publicate; 5 sonete (4 din Petrarca, 1 din I. Hajden), publicate, și 1 madrigolă din Petrarca publicată.

2. *Mijlocele socității. a) Cărțĭ* (în trei tece).

Cu finea anului școlasticŭ biblioteca numĕra 787 cărțĭ, în 1100 volume. In decursulŭ anului 1888/9 s'a sporitŭ cu 18 cărțĭ în 23 volume donate și cu 15 cărțĭ totŭ în atâtea volume cumpărate. Societatea dispune dér cu finea acestui anŭ de 820 cărțĭ în 1130 volume.

Au contribuitŭ la sporirea bibliotecei: 1. Academia Română cu: Partea II. vol. III, din „Documente privitóre la Istoria Românilorŭ. 3. Dr. Victorŭ Szmigelski: „Tatălŭ nostru". 4. Dr. Vas. Hossu: „A schismával összehasonlitott Szt. Unio", de Dr. Aug. Lauran. 5. Dr. Sebast. P. Radu: „V. Károly császár és a protesztantismus." 6. Cancelaria Negruțŭ: „Biografia canonicului I. F. Negruțŭ". 7. Nicolae Ionașŭ: „Puțulŭ S-lui Chrisostom" și Cuvinte de ale S-lui Vas. Marele teologulŭ. 8. M.: „Acte sinodalĭ, tom. II. 9. Zimándy Ignatcz: „Antiszemita köte" — „A megrögzött Maimonides deliriuma." — „Uj merenylett a jozan ész ellen", — „Ebresztö hangok" III, IV, VII, IX & X. 10. Valeriu Florianŭ: „Invețătorulŭ din Merescĭ. 11. T. H. Popŭ: „Megválto." 12. Aug. Laurențiu: „Cântece voinicescĭ" și „Materialŭ pentru partea IV din Memoriulŭ lui I. S. Șuluțŭ. 13. Aurelŭ C. Domșa: „Arta poetică a lui Horațiu."

Pe toțĭ aceștĭ marinimoșĭ donatorĭ și îmbogățitorĭ ai bibliotecei nóstre îi rugăm sĕ binevoiéscă a primi sincerile mulțămite ale membrilorŭ acestei societățĭ, carĭ speréză, că nu vorŭ fi uitațĭ nicĭ pe viitorŭ.

*b) Diare* (în 2 tece). Au incursŭ la societate 18 diare, dintre carĭ 10, anume: „Tribuna", „Curierulŭ", „Luminătorulŭ", „Fóia școlastică și bisericéscă", „Amiculŭ Familiei", „Economia națională", „Preotul Românŭ", „Transilvania", „Romänische Rewue", „Katholisches vereinsblatt" donate; ér 8, adecă: „Gazeta Transilvaniei", „Fântâna Blandusiei", „Revista nouă", „Convorbirĭ literare", „Revista catolică", „Gutinulŭ", „Tinerimea română" și „Posta română" (până la 1 Martie) abonate.

*c) Cassa.* Statulŭ activŭ, de care dispune societatea la începutulŭ anului alŭ 25-lea alŭ esistenței, fŭ de 674 fl. 52 cr.; în decursulŭ anului 1888/9, au avutŭ percepțiunĭ de 165 fl. 75 cr.; resultă dér unŭ activŭ de 840 fl. 27 cr.; in acesta subtragêndu-se erogațiunile de 138 fl. 23 cr., avemŭ unŭ statŭ activŭ de 702 fl. 04 cr. din care în obligațiunĭ 568 fl. 27 cr., ér în banĭ gata 133 fl. 77 cr.; a crescutŭ prin urmare averea societății cu 27 fl. 52 cr.; o sumă moderată peste totŭ, mare însĕ decă vomŭ ține sémă la împrejurarea, că ea se ajută mai numai de membrii sĕi ordinarĭ prin taxa de 1 fl. anualŭ, din care are sĕ aboneze câteva diare și sĕ mai cumpere și cărțĭ nouĕ ce aparŭ.

Spre încheiere mai anunțămŭ On. Publicŭ constituirea noului comitetŭ pe an. școl. 1889—90 sĕvîrșită la 16 Maiu n. astfeliu: *Corneliu Jubașiu* teologŭ III ca președinte, *Ioanŭ Mera* teologŭ III secretarŭ, *Ieronimŭ Dănilă* teologŭ III redactorŭ, *Iuliu Ilianŭ* teologŭ II cassar, *Iuniu Brutŭ Micu* teol. I bibliotecarŭ și *Dionisiu P. Decei* teol. I controlorŭ. mai restândŭ a se alege not. ședințelorŭ din fiitorii primianițĭ.

Astfeliu constituită, o recomandămŭ On. Publicŭ în firma speranță, că după puterĭ nu va fi trecută cu vederea, ci ajutată și sprijinită, pentru-că numai astfelŭ, ca orĭ-și-care altă societate de lectură, îșĭ va ajunge scopurile ce le urmăresce, dintre carĭ celŭ mai principalŭ este cultivarea intelectuală a membrilorŭ ei, ceea ce credŭ că orĭ-cine o doresce.

*Blașiu*, la 13 Iunie n. 1889.

*Iovu Băbuțŭ*, preș. societ. — *A. C. Domșia*, secret. soc.

## Fortificațiile Bucurescilorŭ.

„Cetimŭ în Monitorulŭ Oficialŭ":

Joi, 1 Iunie. la orele 7 și trei sferturĭ dimineța, M. S. Regele și A. S. R. Principele Ferdinandŭ, însoțitŭ de adjutantulŭ de serviciu, au pornitŭ dela gara de Nordŭ pentru a visita linia de forturĭ ce încunjură Bucurescii.

Aci Regele și Alteța Sa Regală au fostŭ întêmpinațĭ de d-lŭ generalŭ Florescu, președintele Senatului, de d-lŭ generalŭ Manu, ministru de resbelŭ; de d-nii generalĭ Cernatŭ, Crețeanu, Barozzi, Fălcoianu, Arionŭ, Berendeiu și Dona; de d-nii colonelĭ Algiu, Poenaru, Voinescu, Paladi, Argetoianu, Popescu, Telŭ; de d-nii locotenențĭ-colonelĭ Candiano, Donicĭ, Cica, Bădulescu; de d nii maiorĭ Culcerŭ și Boteanu, precum și de alțĭ oficerĭ inferiorĭ și persóne civile aflate în serviciulŭ direcției fortificațiunilorŭ.

Toțĭ aceștĭ domnĭ însoțiră pe Majestatea Sa în inspecția de fața.

Celŭ dintâiu fortŭ unde se opri trenulŭ regalŭ fuse Jilava.

Regele, coborîndu-se din vagonŭ, primi raportulŭ comandantului fortului, trecŭ pe dinaintea frontului unei gărdĭ de onóre, intră în pavilionulŭ comandantului, visită casarma trupei și de aci merse sĕ inspecteze fortulŭ ce era împodobitŭ cu steagurĭ și cununĭ de verdeță.

D-nii maiorĭ Boteanu și Culcerŭ, șefĭ ai celorŭ 2 sectorĭ în carĭ suntŭ împărțite lucrările de fortificațiă prin ajutorulŭ planurilorŭ ce le aveau la îndemână, deteră Regelui cele mai complecte deslușirĭ și informații în totŭ ce privesce aceste însĕmnate lucrărĭ militare.

Presența Majestății Sale și Alteței Sale Regale a fostŭ salutată de mulțimea lucrătorilorŭ cu vii și repetate urale. Regele, după ce cercetă cu multŭ interesŭ construcția în sine șĭ galeriile carĭ ducŭ la Caponieră, precum și celelalte amĕnunte, porni spre fortulŭ Chiajna pe drumulŭ de ferŭ militarŭ ce légă tóte forturile între dênsele și paralelŭ cu care se întinde o șosea menită a face totŭ serviciulŭ forturilorŭ.

La Chiajna, trenulŭ regalŭ oprindu-se, fruntașii satului și profesorii comunei veniră sĕ înfățișeze respectuósele lorŭ închinațiunĭ suveranului; ér băeții și fetele din școla satului, îmbrăcațĭ în haine de sĕrbătóre, intonară imnulŭ naționalŭ. Majestatea Sa și A. S. Regală după ce au fostŭ primițĭ cu aceleașĭ onorurĭ au inspectatŭ forturĭ.

Apoi trenulŭ pornise spre fortulŭ Chitila, datŭ în întreprindere d-lui Bădulescu, unde Regelui și Principelui li-s'a făcutŭ aceeașĭ primire.

In urma inspecției fortului, Regele a luatŭ dejunulŭ, la care au fostŭ poftițĭ, sub unŭ umbrarŭ, ridicatŭ cu prilegiulŭ visitei regale, aprópe 50 de persóne, între care d-lŭ Movilă, proprietarulŭ moșiei Chitila, ce venise sĕ presinte Majestății Sale omagiele sale respectuóse.

După acésta, Regele și Principele Ferdinandŭ au inspectatŭ pe rêndŭ și cu deamĕnuntulŭ forturile Mogoșoia, Ștefănescĭ, Afumațĭ și Cernica.

Apoi a visitatŭ podulŭ de ferŭ aședatŭ peste Colintina și care face parte din linia de drumŭ de ferŭ ce légă forturile. Unele din aceste forturĭ suntŭ aprópe terminate; ele suntŭ lucrate cu o îngrijire ce nu lasă nimicŭ de doritŭ sub priveghiarea neadormită a oficierilorŭ corpului de geniu.

Inspecția a ținutŭ mai tótă diua.

Acéstă însĕmnată lucrare militară fuse cercetată de Majestatea Sa cu acea luminată rîvnă, ce o pórtă statornicŭ la totŭ ce are de țintă întărirea și ridicarea ostei.

La orele 5, trenulŭ regalŭ intră în Capitală, ér Augustulŭ Suveranŭ, după ce arătă înalta-i mulțămire d-lui generalŭ Berendeiu despre mersulŭ lucrărilorŭ, întovărășitŭ de A. S. R. Principele Ferdinandŭ, și urmatŭ de suită, se întórse la Palatŭ.

## Unŭ împătritŭ omorŭ în Bucurescĭ.

Cetimŭ în „Telegrafulŭ românŭ" din Bucurescĭ, care a apărutŭ Sâmbătă:

Școla primară de băiețĭ „Tăbăcarii" este situată pe platoulŭ comunalŭ din partea dréptă a cheiului Dâmboviței, în apropiere de fostele ape minerale. Curtea școlei este împrejmuită cu grile de ferŭ ascuțite la vêrfurĭ, avêndŭ porțĭ cu tăblii și grile de ferŭ asemenea ascuțite. In jurulŭ școlei este unŭ locŭ întinsŭ alŭ comunei, încunjuratŭ cu grile înalte de lemnŭ. Clădirea școlei e unŭ sistemŭ elvețianŭ, avêndŭ în primulŭ etagiu camerile pentru școlă, ér d'asupra, la mijlocŭ, apartamentulŭ pentru locuința directorului și servitorului școlei.

Directorŭ alu acestei școle este d. profesorŭ Alexandru Venescu, care de mai multŭ timpŭ este suplinitŭ prin altŭ profesorŭ, de órece d-sa este numitŭ revisorŭ școlarŭ pentru județulŭ Vlașca. Domiciliulŭ d-lui Venescu este însĕ totŭ la acéstă școlă.

Atâtŭ d-sa, câtŭ și soția și o domnișóră, Slăve-cu, au plecatŭ d'acasă de vre-o douĕ dile la Ploiescĭ. Acasă nu rĕmăseseră decâtŭ următórele persóne:

1) mătușa d-lui Venescu, o bĕtrână de vre-o 60 anĭ; 2) unŭ băiatŭ alŭ sĕu de vre-o 8 anĭ; 3) o fetiță a sa de vre-o 2 anĭ; 4) unŭ nepotŭ, fostŭ în armată, de vre-o 21 anĭ; 5) o servitóre-bucătăresă de vre-o 50 anĭ și 6) unŭ servitorŭ de vre-o 40 anĭ.

Atâtŭ servitórea, câtŭ și servitorulŭ suntŭ Ungurenĭ.

Acum câteva dile a venitŭ de câteva orĭ la servitorulŭ școlei, ce se numesce Avramŭ, unŭ altŭ cunoscutŭ alŭ sĕu Ungurenŭ, anume Ilie, și l'a rugatŭ sĕ-lŭ imprumute cu ceva parale, ca sĕ plece dincolo. Avramŭ n'a voitŭ sĕ-i dea, dicêndu-i, că-i mai datoreză deja vre-o 60 lei. Ilie a plecatŭ dicêndu'i: „O sĕ-țĭ pară mai rĕu."

Personalulŭ casei s'a culcatŭ aseră, ca de obiceiu, fără sĕ observe nicĭ o mișcare. Mătușa d-lui Venescu, cu băiatulŭ și fetița, dormiau într'o cameră, nepotulŭ în alta și servitorulŭ cu servitórea în altă cameră. Porțile școlei, ca și ușa dela grajdulŭ de alăturĭ, era închisă. Acolo d. Venescu ține patru cai și trăsura, din carĭ doi cu trăsura suntŭ plecațĭ cu d-sa.

Pe la 2 óre din nópte, când începŭ sĕ vie la hală căruțele cu carne dela abatoriu și grădinarii, trei individĭ au săritŭ pe din dosŭ în curtea școlei și doi s'au suitŭ susŭ pe scara din stânga, armațĭ cu cuțite, ér unulŭ a rĕmasŭ josŭ la capĕtulŭ scării, armatŭ asemenea cu cuțitŭ. In momentulŭ când au intratŭ criminalii toțĭ dormiau.

Ei au luatŭ din patŭ pe bĕtrâna mătușă a d-lui Venescu, numai în cămașă, și i-a tăiatŭ beregata, înțĕpând'o și în mai multe locurĭ, apoi au lăsat'o josŭ pe scândurĭ în lacŭ de sânge.

Băiatulŭ d-lui Venescu, asemenea numai în cămașă, cunoscêndŭ pe unulŭ din omorîtorĭ (Ilie), i-a disŭ pe nume, țipândŭ. Criminalii i-au tăiatŭ îndată gâtulŭ mai de totŭ și l'au trântitŭ josŭ pe scândurĭ.

Copilița de 2 anĭ, ce dormia în patŭ și nu se deșteptase, fiindcă nu póte vorbi au lăsat'o cu viéță, dér au înfășurat'o într'unŭ cearșafŭ și au lăsat'o josŭ pe scândurĭ plângêndŭ.

Din casă nu se vede stricatŭ nimicŭ decârŭ roscolitŭ așternutulŭ patului.

La țipetele victimelorŭ s'au deșteptatŭ și ceilalțĭ ai casei, sărindŭ la camera bĕtrânei, dér se vede, că criminalii i-au apucatŭ înainte pe sală. Aci, într'o parte, este servitórea numai în cămașă, cu beregata tăiată, înțepată și tăiată la mânĭ, trântită pe scândurĭ într'unŭ imensŭ lacŭ de sânge. Ea are unŭ ochiu bine deschisŭ, altulŭ închisŭ.

După ușă stă trântitŭ pe scândurĭ servitorulŭ Avramŭ, cu gâtulu tăiatŭ, înțepatŭ, tăiatŭ pe mânĭ. Păretele d'acolo e plinŭ de sânge. Se vede că omorîtorii l'au înghesuitŭ și s'au luptatŭ cu elŭ aci până l'au omorîtŭ.

Nepotulŭ d-lui Venescu sărindŭ asupra omorîtorilorŭ a fostŭ tăiatŭ la mână. Elŭ a fugitŭ pe scară sĕ dea de veste, dér la capulŭ scării a fostŭ luatŭ de pieptŭ de Ungurenulŭ, ce sta de gardă. Elŭ s'a luptatŭ cu acesta, dér neputêndu-lŭ birui, căcĭ avea cuțitŭ și-lŭ tăiase și la cealaltă mână, s'a întorsŭ repede pe scară, luând'o spre privadă, de unde a săritŭ pe ferésträ pe acoperișulŭ etagiului ânteiu, d'aci a săritŭ în curtea școlei, apoi a săritŭ grilajulŭ de lemnŭ și a cădutŭ cu fața în josŭ, plinŭ de sânge, în marginea stradei din dosulŭ acestui platou, unde a statŭ în nesimțire până la diuă.

Desŭ-de-diminéță, trecĕtorii vĕdêndŭ pe nepotulŭ d-lui Venescu, l'au ridicatŭ. Elŭ nu putea vorbi, le făcea numai semne arătândŭ spre școlă. S'a datŭ imediatŭ de veste guardistului din rĕspântiă și împreună au mersŭ toțĭ la școlă. Acolo au vĕdutŭ cele arătate mai susŭ.

Gardistulŭ a datŭ de scire poliției și vestea s'a împrăștiatŭ îndată în totŭ cartierulŭ până și în mijloculŭ orașului.

La optŭ ore au sositŭ și comisarĭ, inspectorĭ, comandantulŭ și ajutorulŭ de gardiștĭ, ér pe la 9 și jumĕtate d. procurorŭ Mavrus. Lumea ca la bâlciu.

In busunarulŭ pantalonilorŭ servitorului Avramŭ s'a găsitŭ unŭ înscrisŭ datŭ de *Ilie* pentru 60 lei împrumutațĭ.

Nepotulŭ d-lui Venescu, desmeticitŭ puținŭ, arată, că cunósce pe omorîtorĭ, decă i-ar vedea, ér pe Ilie Ungurenu îlŭ cunósce, căcĭ a mai fostŭ de câte-va orĭ la Avramŭ.

Fetița d-lui Venescu a fostŭ luată de concetățenulŭ Dimitrie Steriade, ce șade în apropiere, și dată la o femeiă d'acolo s'o îngrijescă.

Unŭ gardistŭ de pe cheu spune, că la diuă a vĕdutŭ doi ungurenĭ fugindŭ pe deșelate pe doi cai, dér nebănuindu'i, nu i-a opritŭ

In partea locului, fiindŭ tăbăcimea, este ungurime multă. S'au luatŭ mĕsurĭ pentru arestare la secții a Ungurenilorŭ.

Până la 12 óre nu s'a prinsŭ nicĭ unulŭ dintre omorîtorĭ.

Capitala e consternată. Parchetulŭ și poliția lucréză febrilŭ pentru descoperirea omorîtoritorŭ celorŭ patru victime. Au fostŭ arestațĭ până acum 120 individĭ.

Pe petrile malurilorŭ de josŭ ale Dâmboviței, în apropiere de casa unde s'a comisŭ acelŭ grózniсŭ omorŭ, s'au găsitŭ pete de sânge.

Se presupune, că asasinii s'au spălatŭ acolo înainte de a lua fuga.

Unulŭ din omorîtorĭ avea o barbă roșiă, căcĭ nepotulŭ d-lui Venescu l'a zăritŭ pe ferésträ.

Ilie a fostŭ recunoscutŭ în albumulŭ poliției de către nepotulŭ d-lui Venescu. Ilie putêndŭ fi arestatŭ și confrontatŭ cu nepotulŭ d. Venescu, acesta ar fi declaratŭ, că nu e acela celŭ pe care l'a vĕdutŭ adĭ nópte.

Sertarulŭ unde d-na Venescu îșĭ ținea bijuteriele s'a găsitŭ închisŭ; nu se scie decă lipsesce ceva, se bănuesce însĕ că n'a fostŭ violatŭ.

Lada în care servitorulŭ omorîtŭ îșĭ ținea banii nu are alte semne de violență, decâtŭ că belciugulŭ e scosŭ. In ladă nu e nimicŭ în disordine; banĭ însĕ nu s'au găsitŭ în ea.

## Procesulŭ lui Stanley.

Cine se mai îndoiesce, că Stanley nu este viu, acum are dovedă că nu a muritŭ. Marele descoperitorŭ, care și astădĭ rătăcesce prin deserturile Africei centrale, a intentatŭ în Londra unŭ procesŭ prin intermediulŭ unui amicŭ totŭ din Londra. Etă ce se comunică asupra acestei afacerĭ: Inainte de plecarea sa în Africa, Stanley puse de condițiune personalului sĕu, că numai așa îlŭ primesce, decă se obligă fiăcare că, înainte de întórcerea dênsului, și fără învoirea lui, nu va publica nimicŭ asupra espedițiunei; detaiurile întreprinderii sĕ se țină secretŭ, descrierea loru sĕ o pótă face singurŭ numai Stanley. In dilele acestea se întórse la Londra I. *Troup* carele, după ce a fostŭ omorîtŭ majorulŭ Bartelot, era uniculŭ europenŭ rĕmasŭ în viéță din ariergarda desorganisată a lui Stanley, și anunță apariția unui opŭ cu titlulŭ: With Stanley's rearcolumn (Cu ariergarda lui Stanley.) Advocatulŭ Mr. Swart a intentatŭ procesŭ în numele lui Stanley contra acestei publicărĭ, care este o călcare de contractŭ.

## DIVERSE.

**Interesantŭ falsificatorŭ de bancnote.** La 14 curentŭ s'a pertractatŭ înaintea curții judecătorescĭ din Buda-Pesta unŭ procesŭ interesantŭ pentru falsificare de bancnote. Pâra era următórea: Candidatulŭ de învĕțătorŭ Mihail *Smodits* din Csesztreg călĕtori înainte cu câteva lunĭ, în trăsura tatălui sĕu, la Kormend. Aicĭ dete visitului o bancnotă de 10 fl. sĕ între într'o prăvăliă și sĕ cumpere o códă de biciu. Visitiulŭ îșĭ alege códa de biciu și dă neguțătorului hârtia de 10 fl., cerêndŭ restulŭ de 9 fl. 80 cr. Neguțătorulŭ întórce bancnota pe amêndouĕ părțile, pe urmă se adreséză către oficerulŭ de gendarmeriă, Molnos, care din întêmplare era de față, și'i dice: „Domnulŭ meu, feciorulŭ ăsta mai curêndŭ este mușteriulŭ d tale, decâtŭ alŭ meu." Bancnota era adecă unŭ falsificatŭ forte slabŭ, care se putea recunósce numai decâtŭ. Visitiulŭ spuse, că Smodits i-a datŭ bancnota, ér acesta dise, că elŭ a desemnat'o în școlă din trecere de vreme și a pus'o în portofelŭ, dér că numai din greșélă a scos'o tocmai pe asta din portofoliu, elŭ a vrutŭ sĕ dea o bancnotă bună. Oficerulŭ n'a credutŭ că la fiiulŭ unui învĕțătorŭ sĕracŭ s'ar pute îmbulzi bancnotele în așa mĕsură, ca sĕ nu scie, ce ia din portofoliu, și puse mâna pe elŭ.

**Cincĭ-deci de mii de corsete.** In Brasilia s'a decretatŭ de curêndŭ ștergerea sclăviei. Cea dintâi dorință a femeilorŭ sclave, devenite libere, a fostŭ sĕ-șĭ procure *corsete*, carĭ le erau oprite ca sclave. In trei dile s'au cumpăratŭ cincĭdecĭ de mii de corsete. Corăbii întregĭ încărcate cu corsete suntŭ pe drumŭ către Brasilia. Aceste însĕ nicĭ pe departe nu vorŭ pute satisface tóte cererile.

**Unŭ rege, care n'are banĭ de drumŭ.** Tînĕra princesă *Kalane*, o nepótă a regelui Kalakana de pe insulele Sandvich, a sositŭ dilele acestea în Londra ca sĕ intre într'unŭ instituitŭ de crescere. Pe drumŭ o însoțise d-na Walter, soția consulului britanicŭ din Honolulŭ. Ea spune, că înainte de plecare, regele Kalakana s'ar fi esprimatŭ de repețite-orĭ, că ar dori tare sĕ pótă vede turnulŭ lui Eiffel, dér că trebue sĕ renunțe la o călĕtoriă în Europa, pentru-că din venitele sale nu-șĭ póte „încicola" suma trebuitóre pentru călĕtoriă și sĕ trăiéscă amĕsuratŭ rangului.

**Regulĭ pentru scaldă.** Unŭ medicŭ publică următórele regulĭ, carĭ trebue sĕ le țină cineva, când vré sĕ se scalde: Când eștĭ prea iritatŭ nu te scălda, de asemenea când ți-se face iute rĕu séu peste totŭ nu te afli bine. După nopțĭ nedurmite orĭ după încordărĭ prea marĭ, nu te scălda, mai 'nainte de a te fi odihnitŭ câteva óre. Decă ai mâncatŭ prea multŭ, orĭ decă ai bĕutŭ prea multŭ, nu te scălda. Drumulŭ către scaldă sĕ-lŭ facĭ cu pașĭ moderațĭ. Desbracă-te încetŭ, dér intră iute 'n apă. Decă se póte, sai în apă cu capulŭ înainte, decă nu, cufundă-ți-lŭ numai decâtŭ. In apă nu rĕmâne multŭ, mai alesŭ decă eștĭ și cam slăbuțŭ. După scaldă frécă-țĭ corpulŭ, ca sĕ pótă circula sângele, îmbracă-te fă iute și mișcărĭ moderate.

**De unde vinŭ rupturile de norĭ?** O teoriă ciudată publică unŭ diarŭ americanŭ asupra inundărilorŭ și asupra ploilorŭ. In America de nordŭ, dice scriitorulŭ acelui diaru, suntŭ în activitate peste 30,000 locomotive. Dela acestea se ridică pe sĕptĕmână în aerŭ cam 53,000,000,000 metri cubicĭ de aburŭ care cadŭ la pămentŭ în formă de ploiă. Singurŭ aburulŭ acesta este de ajunsŭ ca sĕ producă o ruptură de norĭ totŭ la 24 ore. Decă acum aburulŭ dela celelalte mașinĭ cu vaporŭ se va calcula numai pe a opta parte din quantulŭ de susŭ, atuncĭ singurŭ în America se ridică în aerŭ pe sĕptĕmână 470,000,000,000 metri cubicĭ de apă în formă de aburŭ.

## Cursulŭ pieței Brașovŭ

din 18 Iunie st. n. 1889.

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| Bancnote românescĭ | Cump. | 9.43 | Vênd. | 9.45 |
| Argintŭ românescu - | „ | 9.38 | „ | 9.42 |
| Napoleon-d'orĭ - - - | „ | 9.50 | „ | 9.53 |
| Lire turcescĭ - - - | „ | 10.6 | „ | 10.68 |
| Imperialĭ - - - - | „ | 9.60 | „ | 9.68 |
| Galbinĭ | „ | 5.56 | „ | 5.60 |
| Scris. fonc. „Albina" 6% | „ | 102.— | „ | —.— |
| „ „ 5% | „ | 98.59 | „ | 99.— |
| Ruble rusescĭ - - - | „ | 122.— | „ | 123 — |
| Discontulŭ - - - - | 6½—8% pe anŭ | | | |

## Cursulŭ la bursa de Viena

din 17 Iunie st. n. 1889.

| | |
|---|---|
| Renta de aurŭ 4% - - - - - - - | 101.05 |
| Renta de hârtiă 5% - - - - - - | 94.95 |
| Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare - | 142.80 |
| Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) - - | 100.— |
| Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) - - | —— |
| Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) - - | 112.— |
| Bonurĭ rurale ungare - - - - - | 105.— |
| Bonurĭ cu clasa de sortare - - - - | 105.— |
| Bonurĭ rurale Banatŭ-Timișŭ - - - | 105.— |
| Bonurĭ cu cl. de sortare - - - - | 105.— |
| Bonurĭ rurale transilvane - - - - | 105.— |
| Bonurĭ croato-slavone - - - - - | 105.— |
| Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ - - - - - - - - | 99.80 |
| Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ | 140.— |
| Losurile pentru regularea Tisei și Seghedinului - - | 127.25 |
| Renta de hârtiă austriacă - - - - | 83.50 |
| Renta de argintŭ austriacă - - - - | 83.70 |
| Renta de aurŭ austriacă - - - - - | 109.30 |
| Losurĭ din 1860 - - - - - - - - | 141.30 |
| Acțiunile băncei austro-ungare - - | 900.— |
| Acțiunile băncei de creditŭ ungar. - | 311.75 |
| Acțiunile băncei de creditŭ austr. - | 301.75 |
| Galbenĭ împĕrătescĭ - - - - - - - | 5.65 |
| Napoleon-d'orĭ - - - - - - - - - | 9.52½ |
| Mărcĭ 100 imp. germane - - - - - | 58.52½ |
| Londra 10 Livressterlinge - - - - - | 119.70 |

Editorŭ și Redactorŭ responsabilŭ:
**Dr. Aurel Mureșianu.**

## Avisŭ d-lorŭ abonațĭ!

Rugăm pe d-nii abonațĭ ca la reînoirea prenumerațiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ și numerii de pe fâșia sub care au primitŭ ḑiarulŭ nostru până acuma.

Domnii, ce se aboneză din nou, sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ și sĕ arate și posta ultimă.

Totodată facemŭ cunoscutŭ tuturorŭ D-lorŭ abonațĭ, că mai avemŭ din anii trecuțĭ numerĭ pentru complectarea colecțiunilorŭ „Gazetei“, precum și câteva întregĭ colecțiunĭ, pentru carĭ se potŭ adresa la subsemnata Administrațiune în casŭ de trebuință.

**Administraț. „Gaz. Trans“.**



# Mersulŭ trenurilorŭ

## pe liniele orientale ale căii ferate de statŭ r. u. valabilŭ din 1 Iunie 1889.

### Budapesta—Predealŭ

| | Tren de persóne | Trenŭ accelerată | Trenŭ omnibus | Trenŭ mixt |
|---|---|---|---|---|
| Viena | 11.— | 8.— | | |
| Budapesta | 8.31 | 2.— | 3.10 | 6.10 |
| Szolnok | 11.20 | 4.05 | 7.22 | 9.28 |
| P. Ladány | 2.22 | 5.46 | 5.52 | 11.38 |
| Oradea-mare | 4.18 | 7.01 | 8.46 | 1.51 |
| | | 7.11 | 9.18 | 2.11 |
| Várad-Velencze | | | 9.27 | 2.19 |
| Fugyi-Vásárheli | | | 9.44 | 2.32 |
| Mezo-Telegd | | 7.41 | 10.21 | 2.55 |
| Rev | | 8.16 | 11.38 | 3.38 |
| Bratca | | | 12.16 | 4.01 |
| Bucia | | | 12.54 | 4.23 |
| Ciucia | | 9.05 | 1.57 | 4.49 |
| Huiedin | | 9.35 | 3.11 | 5.31 |
| Stana | | | 3.40 | 5.40 |
| Aghiriș | | | 4.15 | 6.12 |
| Ghirbeu | | | 4.36 | 6.24 |
| Nădeșel | | | 4.58 | 6.38 |
| Clușiu | | 10.35 | 5.26 | 6.56 |
| | 11.02 | | | 7.15 |
| Apahida | 11.23 | | | 7.48 |
| Ghiriș | 12.44 | | | 9.13 |
| Cucerdea | 1.27 | | | 10.04 |
| Uiora | 1.34 | | | 10.12 |
| Vințulu de susŭ | 1.42 | | | 10.19 |
| Aiud | 2.07 | | | 10.45 |
| Teiușu | 2.26 | | | 11.34 |
| Crăciunelŭ | 3.11 | | | 12.11 |
| Blașiu | 3.24 | | | 12.29 |
| Micăsasa | 3.54 | | | 1.10 |
| Copșa mică | 4.09 | | | 1.30 |
| Mediașŭ | 4.39 | | | 2.14 |
| Elisabetopole | 5.11 | | | 2.54 |
| Sighișora | 5.45 | | | 3.35 |
| Hașfalĕu | 6.12 | | | 4.07 |
| Homorodŭ | 7.32 | | | 5.54 |
| Ágostonfalva | 8.17 | | | 6.39 |
| Apatia | 8.37 | | | 7.13 |
| Feldióra | 9.06 | | | 7.45 |
| Brașovŭ | 9.45 | | | 8.32 |
| | 1.55 | 5.32 | | |
| Timișŭ | 2.53 | 6.15 | | |
| Predealŭ | 3.28 | 6.47 | | |
| Bucurescĭ | 9.35 | 11.50 | | |

### Predealŭ—Budapesta

| | Tren de persóne | Trenŭ accelerată | Trenŭ mixt | Trenŭ omnibus |
|---|---|---|---|---|
| Bucurescĭ | | | 7.30 | *) |
| Predealŭ | | 4.40 | 1.14 | 5.03 |
| Timișŭ | | 9.12 | 1.45 | 6.22 |
| Brașovŭ | —.— | 9.41 | 2.32 | 7.23 |
| | 4.54 | 10.17 | 7.07 | |
| Feldióra | 5.37 | | 7.44 | |
| Apața | 6.15 | | 8.09 | |
| Ágostonfalva | 6.43 | | 8.29 | |
| Homorodŭ | 7.31 | | 9.07 | |
| Hașfaleu | 9.09 | | 10.34 | |
| Sighișóra | 9.33 | | 10.46 | |
| Elisabetopole | 10.02 | | 11.09 | |
| Mediașŭ | 11.04 | | 11.35 | |
| Copșa mică | 11.24 | | 12.19 | |
| | 11.39 | | 11.59 | |
| Micăsasa | 11.57 | | 12.15 | |
| Blașiu | 12.30 | | 12.43 | |
| Crăciunelŭ | 12.45 | | 12.55 | |
| Teiușŭ | 1.13 | | 1.07 | |
| Aiudŭ | 2.18 | | 2.11 | |
| Vințulu de susŭ | 2.48 | | 2.33 | |
| Uiora | 2.56 | | 2.40 | |
| Cucerdea | 3.14 | | 2.46 | |
| Ghirișu | 4.01 | | 3.27 | |
| Apahida | 5.28 | | 4.47 | |
| Clușiu | 5.56 | | 5.08 | |
| | 6.45 | 5.32 | | 8.— |
| Nădășelŭ | 7.06 | | | 8.36 |
| Gîhrbău | 7.22 | | | 9.02 |
| Aghireșŭ | 7.37 | 6.11 | | 9.32 |
| Stana | 8.03 | | | 10.11 |
| B. Huiedin | 8.24 | 6.43 | | 10.51 |
| Ciucia | 9.04 | 7.12 | | 12.16 |
| Bucia | 9.20 | | | 12.50 |
| Bratca | 9.37 | | | 1.19 |
| Rev | 9.55 | 7.51 | | 2.— |
| Mezo-Telegd | 10.20 | 8.17 | | 3.04 |
| Fugyi-Vásárheli | 10.47 | | | 3.36 |
| Varad-Velencze | 10.57 | | | 3.52 |
| Oradea-mare | 11.04 | 8.42 | | 4.03 |
| | 11.19 | 8.47 | 10.50 | 4.47 |
| P. Ladány | 1.19 | 10.08 | 1.33 | 7.30 |
| Szolnok | 3.31 | 11.51 | 3.29 | 11.51 |
| Budapesta | 6.30 | 1.55 | 7.45 | 9.55 |
| Viena | 1.40 | 7.15 | 6.05 | |

*) Comunică numai în fiecare Vineri.

### B.-Pesta-Aradŭ-Teiuș

| | Trenu omnibus | Trenu de pers. | Trenu de pers. |
|---|---|---|---|
| Viena | | 11.— | 3.40 |
| Budapesta | | 7.40 | 9.30 |
| Szolnok | | 10.42 | 12.38 |
| Aradu | | 3.53 | 5.36 |
| | 2.17 | 4.29 | 6.06 |
| Glogovațŭ | 2.37 | 4.41 | 6.18 |
| Gyorok | 3.37 | 5.05 | 6.43 |
| Paulișŭ | 4.05 | 5.17 | 6.55 |
| Radna-Lipova | 4.27 | 5.38 | 7.14 |
| Conop | | 6.05 | 7.46 |
| Berzava | | 6.23 | 7.57 |
| Soborșinŭ | | 7.20 | 8.42 |
| Zamŭ | | 7.55 | 9.11 |
| Gurasad. | | 8.26 | 9.39 |
| Ilia | | 8.47 | 9.55 |
| Branicica | | 9.11 | 10.13 |
| Deva | | 9.42 | 10.37 |
| Simeria (Piski) | | 9.59 | 10.53 |
| Orăștia | | 11.— | 11.39 |
| Șibotu | | 11.29 | 12.01 |
| Vințulŭ de josŭ | | 12.02 | 12.29 |
| Alba-Iulia | 8.55 | 12.19 | 12.45 |
| Teiușu | 9.54 | 1.06 | 1.24 |

### Teiuș-Aradŭ-B.-Pesta

| | Trenu mixt | Trenu de pers. | Trenu mixt |
|---|---|---|---|
| Teiușŭ | 11.24 | 3.— | 1.42 |
| Alba-Iulia | 11.59 | 3.34 | 2.32 |
| Vințulŭ de josŭ | 12.30 | 4.10 | |
| Șibotŭ | 1.01 | 4.43 | |
| Orăștia | 1.32 | 5.13 | |
| Simeria (Piski) | 2.03 | 5.47 | |
| Deva | 2.52 | 6.27 | |
| Branicĭca | 3.23 | 6.54 | |
| Ilia | 3.55 | 7.20 | |
| Gurasada | 4.08 | 7.32 | |
| Zamŭ | 4.44 | 8.03 | |
| Soborșinŭ | 5.30 | 8.38 | |
| Berzava | 6.27 | 9.27 | |
| Conopŭ | 6.47 | 9.46 | |
| Radna-Lipova | 7.28 | 10.20 | 5.35 |
| Paulișu | 7.43 | 10.34 | 6.01 |
| Gyorok | 7.59 | 10.50 | 6.44 |
| Glogovaț | 8.28 | 11.16 | 7.25 |
| Aradŭ | 8.42 | 11.30 | 7.44 |
| | 9.20 | 12.05 | |
| Szolnok | 2.22 | 5.10 | |
| Budapesta | 6.— | 8.15 | |
| Viena | 1.40 | 6.05 | |

### Simeria (Piski)-Petroșenĭ

| | | |
|---|---|---|
| Simeria | 6.47 | 11.54 |
| Streiu | 7.40 | 12.37 |
| Hațegŭ | 8.51 | 1.28 |
| Pui | 10.02 | 2.23 |
| Crivadia | 11.02 | 3.11 |
| Banița | 11.50 | 3.53 |
| Petroșenĭ | 12.30 | 4.25 |

### Petroșenĭ-Simeria (Piski)

| | | |
|---|---|---|
| Petroșenĭ | 9.36 | 4.26 |
| Banița | 10.17 | 5.12 |
| Crivadia | 10.58 | 5.55 |
| Pui | 11.42 | 6.41 |
| Hațegŭ | 12.23 | 7.26 |
| Streiu | 1.12 | 8.14 |
| Simeria | 1.51 | 8.50 |

### Aradŭ—Timișóra

| | | |
|---|---|---|
| Aradŭ | 6.12 | 4.12 |
| Aradulŭ nou | 6.36 | 4.38 |
| Németh-Ságh | 7.01 | 5.01 |
| Vinga | 7.30 | 5.29 |
| Orczifalva | 7.55 | 5.47 |
| Merczifalva | 8.13 | 6.04 |
| Timișóra | 9.04 | 6.50 |

### Timișóra—Aradŭ

| | | |
|---|---|---|
| Timișóra | 6.25 | 1.15 |
| Merczifalva | 7.19 | 2.04 |
| Orczifalva | 7.46 | 2.26 |
| Vinga | 8.15 | 2.56 |
| Németh-Ságh | 8.36 | 3.13 |
| Aradulŭ nou | 9.11 | 3.51 |
| Aradu | 9.27 | 4.05 |

### Ghirișŭ—Turda

| | | |
|---|---|---|
| Ghirișu | 9.33 | 4.19 |
| Turda | 9.54 | 4.40 |

### Turda—Ghirișŭ

| | | |
|---|---|---|
| Turda | 8.29 | 3.19 |
| Ghirișŭ | 8.50 | 3.40 |

### Sighișóra—Odorheiu

| | |
|---|---|
| Sighișóra | 6.05 |
| Odorheiu | 9.12 |

### Odorheiu—Sighișóra

| | |
|---|---|
| Odorheiu | 6.— |
| Sighișóră | 8.56 |

### Copșa-mică—Sibiiu

| | | | |
|---|---|---|---|
| Copșa-mică | | 2.05 | 4.35 |
| Șeica mare | | 2.38 | 5.05 |
| Lómneșŭ | | 3.22 | 5.46 |
| Ocna | 8.— | 3.46 | 6.17 |
| Sibiiu | 8.35 | 4.18 | 6.40 |

### Sibiiu-Copșa-mică

| | | | |
|---|---|---|---|
| Sibiiu | 2.30 | 9.10 | 9.50 |
| Ocna | 3.04 | 9.37 | 10.14 |
| Lómneșu | | 10.05 | 10.40 |
| Șeica mare | | 10.40 | 11.10 |
| Copșa-mică | | 11.09 | 11.35 |

### Cucerdea-Oșorheiu-Reghinulŭ săsescŭ

| | | | |
|---|---|---|---|
| Cucerdea | 3.05 | 10.20 | 3.25 |
| Cheța | 3.35 | 10.50 | 3.58 |
| Ludoșŭ | 3.51 | 11.11 | 4.15 |
| M.-Bogata | 4.06 | 11.20 | 4.41 |
| Iernutŭ | 4.43 | 11.57 | 5.28 |
| Sânpaulŭ | 4.58 | 12.12 | 5.44 |
| Mirașteu | 5.21 | 12.36 | 6.08 |
| Oșorheiu | 5.40 | 12.55 | 6.27 |
| | 6.— | 4.58 | |
| Reghinul-sås. | 7.35 | 7.— | |

### Reghinulŭ săsescŭ-Oșorheiu-Cucerdea

| | | | |
|---|---|---|---|
| Reghinul-sås. | | 8.25 | 8.— |
| Oșorheiu | | 10.— | 9.49 |
| | 6.45 | 12.15 | 10.20 |
| Mirașteu | 7.05 | 12.35 | 10.39 |
| Sânpaulŭ | 7.28 | 12.58 | 11.02 |
| Iernutŭ | 7.50 | 1.19 | 11.23 |
| M. Bogata | 8.23 | 1.49 | 11.53 |
| Ludoșŭ | 8.31 | 2.02 | 12.06 |
| Cheța | 9.12 | 2.18 | 12.22 |
| Cucerdea | 9.44 | 2.46 | 12.50 |

### Simeria (Piski)-Unied.

| | |
|---|---|
| Simeria (Piski) | 2.18 |
| Cerna | 2.39 |
| Uniedóra | 3.08 |

### Unied.-Simeria (Piski)

| | |
|---|---|
| Uniedóra | 9.30 |
| Cerna | 9.56 |
| Simeria | 10.15 |

### Murĕșŭ-Ludoșŭ-Bistrița

| | |
|---|---|
| Mureșu-Ludoșu | 4.30 |
| Țagu-Budatelecu | 7.27 |
| Bistrița | 11.— |

### Bistrița-Murĕșŭ-Ludoșŭ

| | |
|---|---|
| Bistrița | 3.— |
| Țagu-Budatelecu | 6.49 |
| Murĕșŭ-Ludoșŭ | 9.35 |

*Notă:* Numerii încuadrațĭ cu linii grose însemnéză órele de nópte.

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașovŭ.